

Tijdelijk onderwijs aan huis (TOAH), permanent onderwijs aan huis (POAH) en vrijstelling van leerplicht in het basisonderwijs

1. Voor wie is Tijdelijk Onderwijs aan Huis bedoeld?

Alle leerlingen van het basisonderwijs (kleuter- en lager onderwijs) die wegens ziekte langdurig of korte opeenvolgende periodes niet op school aanwezig kunnen zijn, hebben onder bepaalde voorwaarden recht op 4 lestijden onderwijs aan huis per week.

2. Tijdelijk Onderwijs aan Huis

Er zijn drie criteria waarmee rekening gehouden wordt bij het al dan niet vaststellen van het recht op TOAH:

- de aard van de aandoening en duur van afwezigheid op school
- de aanvraag door de ouders
- de afstand van de school tot de verblijfplaats van de leerling.

Alle voorwaarden verbonden aan deze criteria moeten gelijktijdig voldaan zijn. Zodra de voorwaarden voor het verstrekken van tijdelijk onderwijs aan huis vervuld zijn, kan de school hiermee van start gaan.

2.1. Aard van de aandoening en duur van de afwezigheid op school

2.1.1. Afwezigheid wegens langdurige ziekte of ongeval

Het kind is bij de start of tijdens het schooljaar meer dan 21 kalenderdagen ononderbroken afwezig wegens ziekte of ongeval. Bij het in aanmerking nemen van de 21 opeenvolgende kalenderdagen worden de vakantieperiodes meegeteld. Zo bestaat de mogelijkheid dat een deel of zelfs de totaliteit van de wachttijd tijdens een vakantie of tijdens het vorige schooljaar opgebouwd werd.

Een kind dat - na een ononderbroken afwezigheid van 21 kalenderdagen - wegens ziekte of ongeval op weekbasis minder dan halftijds aanwezig kan zijn op school, blijft recht hebben op TOAH. In de praktijk gaat het om kinderen die wekelijks minder dan 5 halve dagen aanwezig zijn. In dit geval kunnen TOAH en onderwijs op school gecombineerd worden.

2.1.2. Afwezigheid wegens chronische ziekte

Een chronische ziekte wordt gedefinieerd als een ziekte waarbij een continue of repetitieve behandeling van minstens 6 maanden noodzakelijk is.

Telkens wanneer een kind in de loop van het schooljaar een totaal van 9 halve schooldagen afwezigheid heeft opgebouwd, heeft het recht op vier lestijden TOAH.

2.2. Aanvraag door de ouders

De ouders (of de personen die de minderjarige in rechte of in feite onder hun bewaring hebben) dienen een schriftelijke aanvraag in bij de directeur van de school. Bij die aanvraag is een medisch attest noodzakelijk. Hierop attesteert de arts dat de leerling niet of minder dan halftijds naar school kan gaan (bij langdurige afwezigheid wegens ziekte of ongeval) of dat de leerling lijdt aan een chronische ziekte, maar wel onderwijs mag krijgen.

2.2.1. Bij afwezigheid wegens langdurige ziekte of ongeval

De behandelende arts bepaalt de aanvang en de vermoedelijke duur van de afwezigheid (min. 21 kalenderdagen). Het Tijdelijk Onderwijs aan Huis wordt bij de vaststelling van het recht, vanaf de 22ste kalenderdag afwezigheid georganiseerd voor de duur die door de arts bepaald wordt op het ziekteattest.

Bij noodgedwongen verlenging kan het TOAH zonder wachttijd en zonder nieuwe aanvraag van de ouders.

Ook geen wachttijd en geen nieuwe aanvraag voor kinderen die na het TOAH terug naar school gaan en binnen drie maanden opnieuw afwezig zijn wegens ziekte. Bij de bepaling van de termijn van 3 maanden worden de schoolvakanties niet meegeteld.

Zowel bij een verlenging van de voorziene periode als bij herval binnen de 3 maanden na afloop van de periode moet er wel een medisch attest ter verantwoording van de nieuwe afwezigheid.

2.2.2. Bij afwezigheid wegens chronische ziekte

De aanvraag van de ouders en de medische vaststelling van de chronische ziekte moet niet bij elke afwezigheid of bij elke periode van 9 halve dagen afwezigheid opnieuw gebeuren, maar blijft geldig gedurende de volledige periode van de inschrijving van de leerling op de school.

Kinderen met een chronisch ziektebeeld zijn in de loop van een schooljaar vaak op onregelmatige tijdstippen afwezig. Voor chronisch zieke kinderen vervalt daarom de wachttijd van 21 opeenvolgende kalenderdagen.

Chronisch zieke kinderen hebben recht op 4 lestijden. TOAH na elke opgebouwde afwezigheid van 9 halve schooldagen. Deze 9 halve schooldagen afwezigheid hoeven niet op elkaar aan te sluiten.

Omgerekend zijn 9 halve schooldagen het equivalent van een volledige schoolweek.

2.3. Afstand tussen school en verblijfplaats van het kind

De afstand tussen de school of vestigingsplaats en de verblijfplaats van betrokken leerling mag ten hoogste 10 km zijn voor het gewoon onderwijs en ten hoogste 20 km zijn voor het buitengewoon onderwijs.

Indien de school vrijwillig onderwijs aan huis organiseert voor leerlingen die op meer dan 10 km (BaO) of op meer dan 20 km (BuBaO) verblijven en de voorwaarden gesteld ten aanzien van het kind zijn voldaan, dan krijgt de school de bijkomende lestijden gefinancierd of gesubsidieerd en worden de vervoerskosten terugbetaald.

2.4. Wat indien aan de bovenstaande voorwaarden niet voldaan is?

Een school kan toch op eigen initiatief onderwijs aan huis organiseren voor zieke kinderen, als de gestelde voorwaarden niet vervuld zijn.

In dit geval worden geen bijkomende lestijden of vervoerskosten gefinancierd of gesubsidieerd (uitz.: zie 2.3).

2.5. Opname in een ziekenhuis of preventorium waaraan een ziekenhuisschool verbonden is of opname in een K-dienst

Een kind kan in een ziekenhuis of preventorium opgenomen zijn waar ziekenhuisonderwijs wordt georganiseerd. Dit zijn de type 5-scholen. Soms verblijft een kind in een K-dienst ("dienst met onderwijsbehoefte" in de kinderpsychiatrie) die ook onderwijsbegeleiding voorziet. In deze gevallen wordt de thuishooschool "tijdelijk ontslagen van de verplichting" om onderwijs aan huis te organiseren.

Aangezien het kind ingeschreven blijft in de thuishooschool zal deze school de type 5-school of de K-dienst bijstaan met de organisatie van een zinvol onderwijsaanbod.

Indien het kind tussen twee behandelingen of tijdens een herstelperiode na de opname niet naar school kan, zal de thuishooschool aansluitend onderwijs aan huis organiseren, indien aan alle voorwaarden voldaan is.

Dit gebeurt in overleg met de type 5-school of de K-dienst.

Om tegemoet te komen aan de problematiek van de onderwijsbegeleiding bij een korte opname in een ziekenhuis of preventorium met type 5-school of in een K-dienst, wordt voor de thuishooschool bij de organisatie van TOAH voor de zieke leerling (chronisch en niet-chronisch) eenzelfde principe gehanteerd:

- Indien de leerling op weekbasis minder dan halftijds opgenomen wordt in een instelling, blijft de thuishooschool verplicht om TOAH in te richten. Het TOAH mag echter niet in de instelling georganiseerd worden door de thuishooschool.
- Indien de leerling op weekbasis meer dan halftijds opgenomen wordt in een instelling, wordt de thuishooschool ontheven van de verplichting om TOAH in te richten.

Dit houdt in dat de thuishooschool een tweeledige keuze heeft:

- ofwel ziet de thuishooschool af van de organisatie van TOAH
- ofwel wordt het recht op TOAH verder voorzien en effectief uitgevoerd door de thuishooschool. De school houdt rekening met het feit dat het TOAH niet in de instelling mag doorgaan maar achteraf op de verblijfplaats van de leerling thuis (of op school buiten de reguliere lestijden) moet georganiseerd worden.

Ook in dit geval wordt de beslissing in overleg met alle betrokken partners genomen.

Indien de thuishooschool verder voorziet in de organisatie van TOAH voor een chronisch zieke leerling, tellen de opnamedagen in het ziekenhuis mee voor de bepaling van het recht op het volgende blokje van 9 halve dagen.

2.6. De organisatie van het Tijdelijk Onderwijs aan Huis

2.6.1. Informatieverplichting TOAH voor de school

Alle scholen zijn verplicht om de regels rond TOAH in hun schoolreglement te vermelden.

De school moet de ouders individueel op de hoogte brengen van het bestaan en de mogelijkheden van het TOAH, van zodra duidelijk is dat de leerling in aanmerking zal komen voor het TOAH. Kleuters zijn nog niet leerplichtig, dit neemt niet weg dat ook de ouders van deze doelgroep geïnformeerd worden over TOAH.

2.6.2. Bijkomende lestijden

Om het TOAH te kunnen organiseren worden vier bijkomende lestijden per week en per leerling gefinancierd of gesubsidieerd. De reiskosten van het personeelslid die de leerling begeleidt, worden vergoed.

2.6.3. Melding TOAH aan AGODI

Telkens wanneer de school voor één van haar leerlingen een periode tijdelijk onderwijs aan huis organiseert, meldt ze dit aan het schoolbeheerteam door middel van het formulier in bijlage 2 van deze omzendbrief, uiterlijk de week die volgt na de aanvangsdatum van de voorziene periode.

Bij de aanvang van een nieuwe periode of bij de verlenging van een periode stuurt de school opnieuw een ingevuld formulier op.

Voor chronisch zieke kinderen volstaat één melding per schooljaar.

3. Permanent Onderwijs aan Huis

Kinderen die in gevolge hun handicap niet in staat zijn om onderwijs te volgen in de setting van het buitengewoon onderwijs, maar wel onderwijs mogen volgen, hebben onder bepaalde voorwaarden recht op vier lestijden POAH.

Voor de begeleidende leerkracht worden de reiskosten vergoed.

3.1. Voorwaarden inzake recht op Permanent Onderwijs aan Huis

Elk kind vanaf vijf jaar dat voldoet aan de toelatingsvoorwaarden voor het buitengewoon onderwijs en een gunstig advies van de Onderwijsinspectie verkrijgt voor één of meerdere schooljaren, kan aanspraak maken op Permanent Onderwijs aan Huis.

Een te grote afstand naar een school, te lange ritduur, ... zijn geen redenen om Permanent Onderwijs aan Huis te vragen.

Een kind dat een recht kreeg op Permanent Onderwijs aan Huis kan op een later moment opnieuw naar school gaan. Daarvoor is geen nieuwe beoordeling door de onderwijsinspectie nodig. Uiteraard kan het kind niet tegelijkertijd naar school gaan en Permanent Onderwijs aan Huis ontvangen.

3.2. Organisatie van Permanent Onderwijs aan Huis

3.2.1. Aanvullende lestijden

De school voor buitengewoon onderwijs ontvangt 4 aanvullende lestijden per week om het POAH te organiseren. Er kunnen geen therapeutische behandelingen worden verstrekt.

De reiskosten van het personeelslid die de leerling begeleidt, worden vergoed.

3.2.2. De rol van de school voor Buitengewoon onderwijs

Het Permanent Onderwijs aan Huis wordt in principe verstrekt door de dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs. Rekening houdend met de vrije keuze tussen het officieel onderwijs en het vrij onderwijs van de ouders duidt de Onderwijsinspectie de - ten opzichte van de verblijfplaats van de leerling – dichtstbijzijnde school voor buitengewoon onderwijs aan om het Permanent Onderwijs aan Huis te organiseren.

Van het principe - dichtstbijzijnde school - kan worden afgeweken omwille van leerling-specifieke kenmerken die goed gemotiveerd worden. In elk geval moet bij aanduiding van een school het gezond verstand vooropstaan, m.a.w. de onderwijsinspectie zal overwegen of er in de school voldoende deskundigheid aanwezig is om op een kwaliteitsvolle manier buitengewoon onderwijs aan te bieden.

De directeur van de school die een kind inschrijft, dat recht heeft op Permanent Onderwijs aan Huis, moet voor deze leerling het type van buitengewoon onderwijs organiseren dat vermeld is op het attest. Dit staat los van de types die de school zelf organiseert.

3.3. De procedure voor de aanvraag van Permanent Onderwijs aan Huis

De aanvraag voor Permanent Onderwijs aan Huis wordt d.m.v. het formulier in [bijlage 4](#) (Eerste aanvraag van Permanent Onderwijs aan Huis) of d.m.v. het formulier in [bijlage 5](#) (Aanvraag tot verlenging van Permanent Onderwijs aan Huis) bij voorkeur digitaal ingediend bij:

Stafmedewerker Zorgpunt
Telefoon: 02-553 1812
Mail: zorgpunt@onderwijsinspectie.be
Zorgpunt Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II laan 15
1210 Brussel

Permanent Onderwijs aan Huis kan worden aangevraagd door de ouders. Bij het opstellen van de aanvraag kunnen zij geholpen worden door een school voor buitengewoon onderwijs of door het CLB. Een eerste aanvraag voor Permanent Onderwijs aan Huis bevat een gemotiveerd schrijven van de ouders, een medisch verslag waaruit blijkt waarom het schoollopen onmogelijk is en het verslag van het centrum voor leerlingenbegeleiding voor toegang tot het buitengewoon onderwijs of een individueel aangepast curriculum in het gewoon onderwijs.

De aanvraag tot verlenging van Permanent Onderwijs aan Huis bevat het handelingsplan van de begeleidende school en de motivering van de klassenraad waarom een verlenging van het Permanent Onderwijs aan Huis verder aangewezen is.

Ouders hebben het recht gehoord te worden voordat de Onderwijsinspectie haar advies uitbrengt. Zij kunnen zich daarvoor laten bijstaan door een expert van hun keuze. De ouders hebben eveneens het recht om alle door de Onderwijsinspectie gebruikte documenten in te zien.

De Onderwijsinspectie kan bij de scholen documenten betreffende de leerling opvragen of een verslag over de vorderingen laten opmaken. De Onderwijsinspectie is tot geheimhouding verplicht over de dossiers die haar worden voorgelegd en over de gegevens die hen betreffende de te onderzoeken zaken worden meegedeeld.

De Onderwijsinspectie meldt haar advies aan de ouders en aan de school en stelt het Agentschap voor Onderwijsdiensten hiervan in kennis. Tegen een ongunstig advies is geen verder beroep mogelijk.

4. De procedure voor de aanvraag van tijdelijke of permanente vrijstelling van leerplicht

Voor kinderen die door hun beperking niet in staat zijn om onderwijs te volgen, kan de inspectie beslissen om de leerling tijdelijk of permanent vrij te stellen van de leerplicht.

De aanvraag van tijdelijke of permanente vrijstelling van onderwijs wordt d.m.v. het formulier in [bijlage 5](#)

(aanvraag van tijdelijke of permanente vrijstelling van onderwijs) bij voorkeur digitaal ingediend bij:

Stafmedewerker Zorgpunt
Telefoon: 02-553 1812
Mail: zorgpunt@onderwijsinspectie.be
Zorgpunt Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II laan 15
1210 Brussel

Een aanvraag voor vrijstelling van leerplicht bevat een gemotiveerd schrijven van de ouders en een dossier dat minimaal de volgende elementen moet bevatten: een medisch verslag waaruit blijkt waarom het schoollopen onmogelijk is en een verslag (opgesteld door vb. een Centrum voor ontwikkelingsstoornissen, een CLB ...) met daarin informatie over de cognitieve mogelijkheden, de mogelijkheden van sociaal aanpassingsgedrag en de mogelijkheden op vlak van sensomotorisch functioneren van het kind.

De ouders hebben het recht gehoord te worden voordat de Onderwijsinspectie een beslissing neemt. Zij kunnen zich daarvoor laten bijstaan door een expert van hun keuze. De ouders hebben eveneens het recht om alle door de Onderwijsinspectie gebruikte documenten in te kijken.

De Onderwijsinspectie kan bij de scholen documenten betreffende de leerling opvragen of een verslag over de vorderingen laten opmaken.

De Onderwijsinspectie meldt haar beslissing aan de ouders en aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Tegen de beslissing is geen verder beroep mogelijk.

Een kind dat vrijgesteld werd van leerplicht kan op een later moment toch opnieuw naar school gaan. Daarvoor moet de vrijstelling niet ingetrokken worden. Als het kind aan de toelatingsvoorwaarden en aan de voorwaarden van regelmatige leerling voldoet dan is het financier- of subsidieerbaar.

Jongeren die ingeschreven zijn in voorzieningen die gesubsidieerd worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap en die geen vorm van onderwijs kunnen volgen, moeten, naast de inschrijving in deze voorziening, ook in het bezit zijn van een vrijstelling van leerplicht door de Onderwijsinspectie.

5. Personeel

5.1. Aanstelling van een personeelslid in een betrekking in bijkomende lestijden TOAH en in een betrekking in aanvullende lestijden POAH

Met de lestijden voor T/POAH richt de school waar de leerling is ingeschreven, een betrekking op in een wervingsambt van de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel.

5.2. Administratieve toestand van het personeelslid

Deze betrekking wordt steeds opgericht in de school waar de leerling is ingeschreven. Het personeelslid wordt steeds als tijdelijk personeelslid aangesteld in de betrekking en wordt steeds opgericht in de school waar de leerling is ingeschreven.

De decreten rechtspositie blijven integraal van toepassing op deze personeelsleden. Deze uren kunnen echter niet worden vacant verklaard en kunnen geen aanleiding geven tot vaste benoeming. Vastbenoemde personeelsleden kunnen evenmin worden geaffecteerd of gemuteerd in deze betrekkingen.

Bij de aanstelling in de betrekking van het ambt in kwestie dient steeds de bestaande reglementering inzake bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen te worden toegepast.

In eerste instantie is het schoolbestuur verplicht in deze betrekking een tijdelijk personeelslid aan te stellen dat het recht heeft verworven op een aanstelling van doorlopende duur.

Heeft een schoolbestuur geen verplichtingen meer ten aanzien van een tijdelijke personeelsleden met het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur, dan kan zij naar keuze:

- een tijdelijk (TADD) personeelslid werven en aanstellen in de betrekking
- een vastbenoemd personeelslid aanstellen in de betrekking via het principe van een verlof TAO
- een personeelslid dat in hoofdamt al een voltijdse betrekking uitoefent, in overwerk of in bijbetrekking belasten met het onderwijs aan huis
- een personeelslid opnieuw in actieve dienst laten treden zoals bedoeld in deze omzendbrief: <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=12983>

Opgelet: Bij de 2 laatste keuzemogelijkheden is het schoolbestuur niet verplicht om een tekort aan beschikbare personeelsleden aan te tonen.

5.3. Geldelijke toestand van het personeelslid

Als in de betrekking een tijdelijk personeelslid wordt aangeworven, zal dit personeelslid worden bezoldigd volgens de geldende reglementering die van toepassing is op het ambt waarin betrokkene wordt aangesteld. Als een vastbenoemd personeelslid via een verlof TAO in de betrekking wordt aangesteld, gelden de bezoldigingsprincipes van de reglementering betreffende het verlof TAO. Als een personeelslid in overwerk of in bijbetrekking wordt belast met het TOAH, gelden de bezoldigingsprincipes van de desbetreffende reglementering. Meer informatie hierover is opgenomen in de omzendbrief "Administratieve en geldelijke toestand van vast benoemd personeelsleden die tijdelijk belast worden met een andere opdracht – TAO" (referentie [PERS/2014/01](#) van 22 januari 2014).

5.4. Arbeidsongeval - beroepsziekte

De wet betreffende de schadevergoeding voor arbeidsongevallen op de weg van en naar het werk en beroepsziekten in de overheidssector is van toepassing op de personeelsleden die TOAH verstrekken.

5.5. Mededeling aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten

De school waar het personeelslid tijdelijk wordt aangesteld, deelt deze opdracht voor Tijdelijk Onderwijs aan Huis via een RL 1 aan het werkstation mee met als administratieve toestand ATO 2 (tijdelijk vacant) en met de vakcode 598 "onderwijs aan huis".

Voor de personeelsleden die nieuw in dienst komen, wordt een indiensttredingsdossier ingediend.

5.6. Reiskosten van het personeel

De leerkrachten die onderwijs aan huis verstrekken hebben recht op de terugbetaling van de reiskosten. De werkelijke afstand die de leerkracht aflegt om onderwijs aan huis te geven, wordt vergoed.

Zie <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9293#5-6>

6. Sanctie

Het ontbreken van lestijden onderwijs aan huis kan, na vaststelling door het Agentschap voor Onderwijsdiensten, aanleiding geven tot de terugvordering hiervan.

Het miskennen van het recht op onderwijs aan huis wanneer aan de hiervoor beschreven voorwaarden is voldaan, kan, na klacht van de ouders, aanleiding geven tot een sanctie.

Deze sanctie kan bestaan uit een gedeeltelijke terugbetaling van of inhouding op het werkingsbudget. Het bedrag kan niet meer bedragen dan 10% van het werkingsbudget van de school waar de overtreding is vastgesteld.

Het niet naleven van het recht op onderwijs aan huis wordt vastgesteld door het Agentschap voor Onderwijsdiensten. De vaststelling wordt bij aangetekend schrijven meegedeeld aan het betrokken schoolbestuur. Er wordt in de brief verwezen naar de mogelijke sanctie.

Binnen een termijn van 30 kalenderdagen na de betekening van het aangetekend schrijven kan het schoolbestuur bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten een verweerschrift indienen en eventueel gehoord worden. De betekening wordt geacht plaats te vinden de derde werkdag na het versturen van de aangetekende brief. De vakantieperiodes (herfst-, kerst-, krokus-, paas- en zomervakantie) schorten de termijn van dertig kalenderdagen op.

Na het ontvangen van het verweerschrift en uiterlijk zestig kalenderdagen na de betekening van de aangetekende brief, legt het Agentschap voor Onderwijsdiensten eventueel een dossier met een voorstel tot sanctie voor aan de minister.

Binnen een termijn van drie maanden na de betekening van de aangetekende brief neemt de minister een beslissing omtrent een sanctie. De beslissing wordt met een aangetekende brief meegedeeld aan het betrokken schoolbestuur. Na de termijn van drie maanden kan er geen sanctie meer worden opgelegd.

Meer info en bijlagen: <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=9293>